

Bilaga 60**§ 112****Utvärdering av genomförda medborgarstämmor 2008 - 2010**

Dnr KS 2002/0287

Sammanfattning

Under 2008-2010 genomförde Lunds kommun 11 medborgarstämmor runt om i kommunen. Medborgarstämmor är en del av den demokratisering som kommunfullmäktige beslutade om i februari 2006. Satsningen handlar om att komplettera traditionella former av demokrati med nya. På detta sätt kan demokratin utvecklas och nya värden och förhållningssätt skapas. Medborgarstämmor är en av dessa nya, deltagardemokratiska former. Stämmorna har nu utvärderats och den generella positiva responsen gör att kommunkontoret föreslår en fortsättning från 2011.

Beslutsunderlag

Utvärderingsrapport - medborgarstämmor 2008-2010.
Ökad delaktighet och demokrati - slutrapport.
Kommunkontorets tjänsteskrivelse den 17 mars 2010.

Yrkanden

Gunnar Jönsson (S), Anders Ebbesson (MP) och Mats Olsson (V) yrkar att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att pröva om det lokala inflyandet kan utvecklas genom att Medborgarkontoren ges ökad möjlighet att medverka till att lokala frågor förs vidare till förvaltningar och nämnder, att inom något/några områden i kommunen på försök pröva om man kan knyta någon mindre referensgrupp med lokala förtroendevalda till medborgarkontoret, att Medborgarkontoren knyts närmare till medborgarstämmorna genom aktiv medverkan i planering och genomförande av dessa, att man utvecklar återkopplingen till de som deltagit på stämmorna så att de på ett enkelt sätt kan få information om vad som hänt med de frågor som tagits upp på stämmorna, samt att i övrigt bifalla kommunkontorets förslag.

Tove Klette (FP), Carolina Nordbeck (FP), Tomas Avenborg (M) och Torsten Czernyson (KD) yrkar att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunkontorets förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med Tove Klettes (FP) m.fl. yrkande.

Omröstning begärs.

Kommunstyrelsen godkänner följande voteringsordning.

Ja för bifall till Tove Klettes (FP) m.fl. yrkande.
Nej för bifall till Gunnar Jönssons (S) m.fl. yrkande.

Omröstningen utfaller enligt följande.

Mats Helmfrid (M), Tomas Avenborg (M), Christer Wallin (M), Tove Klette (FP), Carolina Nordbeck (FP), Lars Bergwall (C) och Torsten Czernyson (KD) röstar ja.

Anders Almgren (S), Margareta Dovsjö (S), Mattias Olsson (S), Gunnar Jönsson (S), Anders Ebbesson (MP) och Mats Olsson (V) röstar nej.

Med 7 ja-röster mot 6 nej-röster beslutar kommunstyrelsen således i enlighet med Tove Klettes (FP) m.fl. yrkande.

Kommunstyrelsen beslutar
att föreslå kommunfullmäktige besluta

att regelbundet arrangera medborgarstämmor i hela Lunds kommun från och med 2011,

att med utgångspunkt i gjorda erfarenheter fortsätta utveckla medborgarstämmorna, samt

att information om medborgarstämmorna aktivt ska synliggöras på lund.se

Reservationer

Anders Almgren (S), Margareta Dovsjö (S), Mattias Olsson (S), Gunnar Jönsson (S), Anders Ebbesson (MP) och Mats Olsson (V) reserverar sig mot kommunstyrelsens beslut.

Följande skriftliga reservation inges: Protbil. § 112/01.

Beslut expedieras till:
Kommunfullmäktige
Akten

RESERVATION

SOCIALDEMOKRATERNA
Kommunstyrelsens sammanträde 100407

Ärende 10

Utvärdering av genomförda medborgarstämmor 2008 - 2010

Utveckla den lokala demokratin

Vi Socialdemokrater anser att det är ytterst viktigt att utveckla den lokala demokratin i syfte att underlätta för invånarna i olika kommundelar att påverka utvecklingen. Det är angeläget att ta till vara människors engagemang för sina tätorter och stadsdelar och den samhörighet som finns där. Eftersom medborgarstämmorna genomförs med 2 – 3 års mellanrum så måste det utvecklas förbättrade möjligheter att föra fram lokala frågor även där emellan, i annat fall blir det mycket svårt för människor att vara delaktiga i beslutsprocesserna.

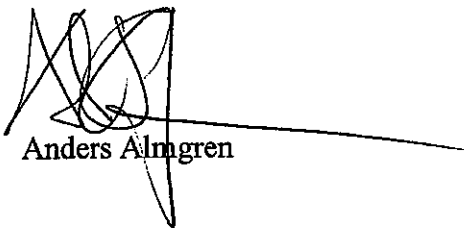
Skapa förutsättningar för bättre kontinuitet

Det lokala inflytandet bör bland annat kunna utvecklas genom att Medborgarkontoren ges möjlighet till utökad information och service samt att de medverkar till att lokala frågor förs vidare till förvaltningar och nämnder i Lunds kommun. Medborgarkontoren bör också knytas närmare till medborgarstämmorna genom aktiv medverkan i planering och genomförande av dessa. På försök bör man pröva möjligheten att knyta någon mindre referensgrupp till respektive medborgarkontor, genom att förslagsvis kommunstyrelsen utser 3 - 5 förtroendevalda boende inom området. Dessa personer bör bland annat få ansvar för att genomföra medborgarstämmorna. Det skapar också förutsättningar för kontinuitet mellan de förtroendevalda, som ansvarar för medborgarstämmorna, och medborgarna.

Enklare och snabbare återkoppling till medborgarna

Det är också viktigt att de frågor som tas upp på medborgarstämmorna relativt snabbt förs vidare till berörda förvaltningar och nämnder för att bedöma vilka som är möjliga att genomföra i en nära framtid. Det är dessutom angeläget att det blir en bättre återkoppling till dem som har deltagit på stämmorna, genom att de på ett enkelt och snabbt sätt kan få information om vad som hänt med de frågor som tagits upp på stämmorna.

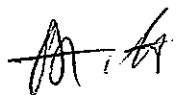
Men hänvisning till ovanstående reserverar vi oss till förmån för vårt eget yrkande.

Anders Almgren

Margareta Dovsjö

Gunnar Jönsson

Mattias Olsson

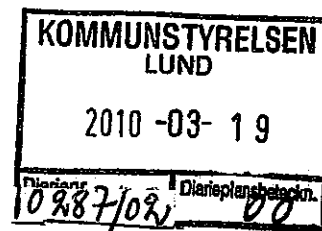
KOMMUNKONTORET
Utvecklingsavdelningen

LUND

Tjänsteman: Daniel Svärd
Tel: 046-35 50 46
E-post: Daniel.svard@lund.se

TJÄNSTESKRIVELSE

2010-03-17

Kommunstyrelsen

Utvärdering av genomförda medborgarstämmor 2008-2010

Dnr KF

Sammanfattning

Under 2008-2010 genomförde Lunds kommun 11 medborgarstämmor runt om i kommunen. Medborgarstämmor är en del av den demokratisatsning som kommunfullmäktige beslutade om i februari 2006. Satsningen handlar om att komplettera traditionella former av demokrati med nya. På detta sätt kan demokratin utvecklas och nya värden och förhållningssätt skapas. Medborgarstämmor är en av dessa nya, deltagardemokratiska former. Stämmornas har nu utvärderats och den generellt positiva responsen gör att kommunkontoret föreslår en fortsättning från 2011.

Beslutsunderlag

Kommunkontorets tjänsteskrivelse 2010-03-17 (denna skrivelse)
Utvärderingsrapport - medborgarstämmor 2008-2010
Ökad delaktighet och demokrati - slutrapport

Barnkonsekvensanalys

Innebär beslutet att barn och ungas bästa sätts i främsta rummet? Ja
Motivering: Även medborgare under 18 år har möjlighet att delta på medborgarstämmorna

Ärendet

Under 2008-2010 genomförde Lunds kommun 11 medborgarstämmor runt om i kommunen. Medborgarstämmor är en del av den demokratisatsning som kommunfullmäktige beslutade om i februari 2006. Satsningen handlar om att komplettera traditionella former av demokrati med nya. På detta sätt kan demokratin utvecklas och nya värden och förhållningssätt skapas. Medborgarstämmor är en av dessa nya, deltagardemokratiska former.

KOMMUNKONTORET
Utvecklingsavdelningen

TJÄNSTESKRIVELSE

2010-03-17

Medborgarstämmorna har ett tredelat syfte:

- att öka kontakten mellan medborgare och politiker
- att sprida information till kommundelen från kommunfullmäktige och andra kommunala organ
- att återrapportera till kommunfullmäktige om förhållanden och opinion i kommundelen

Stämmornas har nu utvärderats. Utvärderingen visar att medborgarna som besökt stämmorna på det hela taget är positiva och en överväldigande majoritet vill se en fortsättning. Även de förtroendevalda som fungerat som ordförande och vice ordförande är till största del positiva till stämmorna. Även här vill en majoritet se en fortsättning. Utvärderingen identifierar ett antal potentiella utvecklingsområden. Kommunkontoret föreslår att stämmorna fortsätter från och med år 2011. Kommunkontoret kommer i budgetframställan för 2011 äska att 330 000 kronor årligen tillförs förvaltningen för att finansiera stämmorna.

Kommunkontoret förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår fullmäktige besluta

att regelbundet arrangera medborgarstämmor i hela Lunds kommun från och med 2011 samt

att med utgångspunkt i gjorda erfarenheter fortsätta utveckla medborgarstämmorna samt

att information om medborgarstämmorna aktivt ska synliggöras på lund.se

Kommunkontoret

Jan-Inge Ahlfrisch
Kommundirektör

Matts Hansson
Planeringschef

LUND

Kommunkontoret
Utvecklingsavdelningen

Emmy Harlid
046-35 57 57
emmy.harlid@lund.se

Utvärderingsrapport

- medborgarstämmor 2008-2010

Innehållsförteckning

INLEDNING	1
Bakgrund.....	1
Syfte med utvärderingen.....	2
Metod	2
UTVÄRDERING AV STÄMMORNA	3
Vem besöker stämmorna?	4
Vad tycker medborgarna om stämmorna?.....	7
Vad tycker de förtroendevalda om stämmorna?.....	12
Vad tycker tjänstemännen om stämmorna?.....	15
MÅLUPPFYLLELSE.....	16
SLUTSATSER OCH FÖRSLAG	18

Inledning

Utvecklingsgruppen för *Ökad delaktighet och demokrati* arbetade under 2004-2005 med att utveckla och pröva nya former för demokrati inom Lunds kommun. Utgångspunkten var att demokratin befinner sig i en brytningstid där människors samhällsengagemang och samhällsintresse söker nya vägar. Avsikten var att i en form av syntes både ta fram nya men också utveckla mer traditionella demokratiformer. Som en av de nya formerna för ökad delaktighet och demokrati initierades medborgarstämmorna.

Bakgrund

Utvecklingsgruppen för *Ökad delaktighet och demokrati* genomförde under hösten 2005 ett försöksprojekt med åtta medborgarstämmor. Iakttagelser och erfarenheter från detta första försök återrapporterades i kommunkontorets tjänsteskrivelse den 22 december 2005¹ samt i Utvecklingsgruppens slutrapport från 2006².

Som en fortsättning på försöksprojektet har det under hösten 2008 fram till våren 2010 genomförts elva medborgarstämmor i olika delar av Lunds kommun. Efter de sex första stämmorna skrevs en uppföljningsrapport där resultat och slutsatser från dessa sammanfattades. I denna slutrapport kommer en fullständig redovisning över de elva medborgarstämmorna att göras tillsammans med en utvärdering av stämmornas resultat och måluppfyllelse.

Styrgruppen för medborgarstämmor sammanträdde den 16 maj och den 16 juni 2008 för att utveckla former för genomförandet av stämmorna. I samband med detta beslutades syftet med stämmorna till att:

- öka kontakten mellan medborgare och politiker
- sprida information till kommundelen från kommunfullmäktige och andra kommunala organ
- återrapportera till kommunfullmäktige om förhållanden och opinion i kommundelen

Vid sidan om dessa punkter finns det också generella synpunkter på stämmornas genomförande som innebär att man under varje stämma ska:

- presentera kommunen på ett positivt och professionellt sätt
- vara tydlig med vilka roller som deltagande politiker och tjänstemän har
- vara tydlig med att detta inte är ett politiskt valmöte utan en dialog mellan förtroendevalda och medborgare

¹ "Medborgarstämmor 2005", Kommunkontoret, 2005-12-22. Dnr: 287/2002

² "Ökad delaktighet och demokrati" Kommunkontoret, 2006-01-13 Dnr: 287/2002

- vara förberedd på medborgarnas engagemang samt vilja att delta och bidra i processen

Syfte med utvärderingen

Syftet med utvärderingen är att granska det arbete med medborgarstämmor som bedrivits mellan 2008-2010. Utvärderingen ska kunna ligga till grund för förbättringsarbete och nya ställningstaganden om medborgarstämmor. Utvärderingens fokuserar främst på hur väl stämmorna uppfyllt de mål som kommunstyrelsen fastställt.

Metod

Rapporten baseras främst på två olika enkätundersökningar som genomförts. Den första och mest omfattande har utförts i anknytning till stämmorna och har delats ut till samtliga deltagare undantaget politiker och tjänstemän från kommunen. I genomsnitt deltog 78 personer per stämma och av de sammanlagt cirka 860 deltagarna lämnade 473 (51%) in enkäten.³ Detta kan jämföras med förra stämomgången där cirka 879 personer deltog under 8 stämmor och svarsfrekvensen på enkäten var 53%. Det bör understrykas att vissa stämmor haft betydligt lägre deltagande och svarsfrekvens än andra, vilket skapar begränsningar för vilka slutsatser och jämförelser som kan göras utifrån undersökningen.

Tabell 1. Uppskattat antal deltagare samt svarsfrekvens för utdelad enkät

Ort	Antal svaranden	Uppskattat antal deltagare	Andel enkätsvar från deltagande per stämma
Veberöd	33	120	28 %
Dalby	26	45	58 %
ÖT/L	54	105	51 %
Stångby	70	120	58 %
Centrum	23	40	58 %
Väster	53	80	66 %
S. Sandby	44	85	52 %
Norr	40	85	47 %
Genarp	26	60	43 %
Söder	40	75	53 %
Gunnesbo/Nöbbelöv	28	45	62 %
Totalt	437	860	51 %

Den andra enkätundersökningen distribuerades till varje stämmas ordförande och vice ordförande, nära förestående den sista medborgarstämman. Enkäten skickades ut till 21 personer⁴ varav 15 svar

³ Siffran över antalet deltagare är en uppskattning och den låga svarsfrekvensen kan delvis förklaras med att politiker och tjänstemän har räknats som deltagare utan att ha fått fylla i en enkät.

⁴ En person medverkade i egenskap av ordf./vice ordf. på två stämmor men mottog endast en enkät.

inkom, vilket gav en svarsfrekvens på 71 %. Enkätundersökningen innefattade dock väldigt få respondenter vilket gör att man även här bör vara försiktig med att dra slutsatser och generalisera. Däremot kan svaren utifrån en kompletterande kvalitativ analys, ses som mycket värdefulla i sig.

Utöver de två enkätundersökningarna har intervjuer gjorts med tre tjänstemän som medverkat vid flertalet av stämmorna. Intervjuerna har i stor utsträckning byggts på frågor som anknyter till de mål som kommunstyrelsens satt upp för medborgarstämmorna. Även här bör svaren ses som ett kvalitativt komplement till undersökningen och inte som absoluta sanningar eller talande för alla tjänstemän som deltagit.

Utöver enkätundersökningar och intervjuer har protokollen från medborgarstämmorna samt medborgarnas inskickade synpunkter också använts i analysen.

Utvärdering av stämmorna

Arbetsgången kring stämmorna

Alla stämmor har föregåtts av en viss planering och organisering. Inför varje stämma har information skickats ut till alla hushåll i det berörda området och möjligheter till att skicka in sina frågor på bifogad talong eller via Internet har erbjudits. Alla inkomna förslag och synpunkter har sedan behandlats och använts för att sätta dagordningen inför stämman, vilken fastslogs vid ett anordnat förmöte där inbjudna representanter från stadsdelens föreningsliv och offentliga verksamhet, exempelvis bibliotek bjöds in.

Återkopplingen av vad som sagts på stämman sker genom att protokollen anmäls till fullmäktige samt att de offentliggörs på Internet via kommunens hemsida och på de lokala stadsdelsbiblioteken.

Planeringen och organisationen kring stämmorna har förändrats jämfört med förra omgången stämmor. Framförallt rör förändringarna tillsättandet av en halvtidstjänst som sedan 2009 arbetat med nio av de elva stämmorna.

En ytterligare förändring rör användandet av en ambulerande AV-utrustning som använts av kommunkontoret för att säkra tillgången till mikrofon och högtalare på samtliga stämmor. Vid tre stämmor uppstod dock problem med den bärbara mikrofonen.

Inför vissa stämmor har det annonserats i dagspress efter önskemål från presidiet. Annonsering är dock ganska kostsamt med tanke på stämmornas totala budget. Annonsering har skett i Sydsvenskan, Skånskan och City inför stämmorna i Centrum, Väster, Norr och Söder.

Inskickade frågor och synpunkter

Inför de olika stämmorna har medborgarna haft möjlighet att inkomma med frågor och förslag. Svarsfrekvensen redovisas nedan för inkomna synpunkter per stämma:

Stämma	Antal inkomna synpunkter
Veberöd	28
Dalby	35
ÖT/Linero	79
Stångby	19
Centrum	31
Väster	28
S. Sandby	20
Norr	14
Genarp	12
Söder	24
Nöb/Gunn	23

De inkomna synpunkterna är relativt jämt fördelade mellan stämmorna och ligger för de flesta mellan 20-35 inkomna svar. Undantaget är stämman på ÖT/Linero där hela 79 svar inkom och stämmorna på Norr och i Genarp där endast 14 respektive 12 svar inkom. Synpunkterna har också legat till grund för de punkter som uppkommit på dagordningen.

Punkter på dagordningen

Vid en granskning av de punkter som kommit upp på dagordningen framgår det att de vanligaste ämnena att behandla är underhåll av park- och grönområden samt trafikfrågor, vilka båda stått som punkter på 10 av de 11 stämmorna. Därefter finns en ganska jämn fördelning mellan buss- och kollektivtrafikfrågor, trygghetsfrågor samt väg-, bygg-, miljö-, service- och fritidsfrågor. Den fråga som behandlats minst är kultur men även frågor som skola och vård har varit uppe på dagordningen få gånger. För en fullständig förteckning över punkter på dagordningen se bilaga 4.

Vem besöker stämmorna?

Aldersfördelning

Slutsatserna från förra omgången med medborgarstämmor, att det framförallt är medborgarna i åldersgruppen 50 år och äldre som deltar i stämmorna, bekräftas även vid denna omgång. Sammanlagt finner vi att 76,4 % av deltagarna på stämmorna är 50 år eller äldre medan endast 9,2 % befinner sig i åldrarna 18-39 år. 1,4 % av deltagarna avstod från att ange sin ålder.

I nedanstående tabell jämförs åldersfördelningen på stämmorna med åldersfördelningen i hela kommunen. Utifrån tabellen kan vi se att

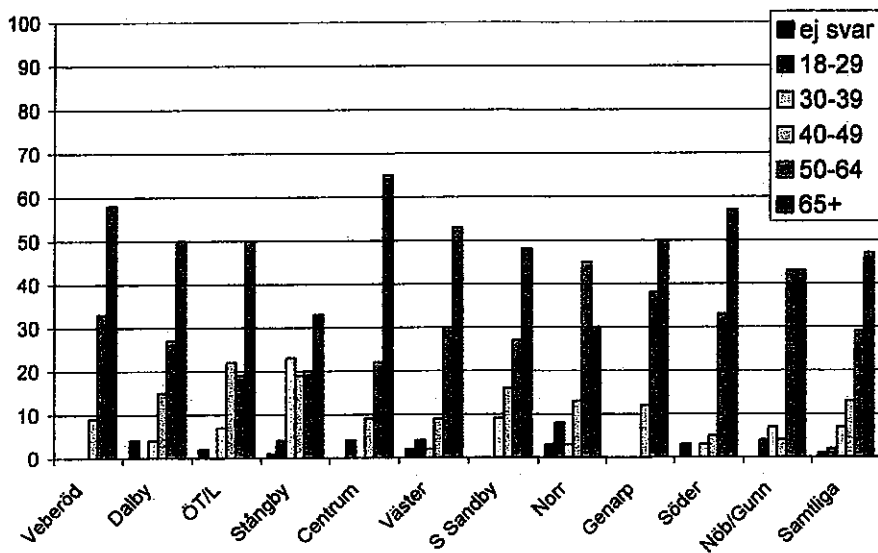
åldersrepresentationen på stämmorna inte speglar åldersfördelningen i kommunen, i synnerhet vad gäller gruppen mellan 18-29 år.

Tabell 2. Åldersfördelning för samtliga stämmor jämfört med Lunds kommun (%)

Åldersgrupp	Stämmorna (%)	Kommunen (%)
Ej svar	1,4	-
0-17	-	19,1
18-29	2,3	24,2
30-39	6,9	13,5
40-49	13,0	12,1
50-64	29,3	17,4
65+	47,1	13,7
Totalt	100	100

Vad gäller åldersfördelningen mellan orterna, vilken visas nedan, skiljer den sig inte nämnvärt från åldersfördelningen under samtliga stämmor. Undantaget kan vara stämman i Stångby där en jämnare åldersfördelning kan noteras.

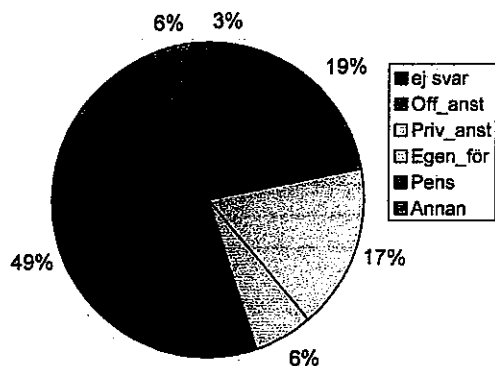
Figur 1. Åldersfördelning efter ort (%)

Sysselsättning

Nära sammankopplat med åldersfördelningen är sysselsättningen. 49 % av deltagarna utgörs av pensionärer, vilket med tydlighet speglar andelen deltagare över 65 år. Därefter kommer de offentligt anställda vilka utgör 19 % av deltagarna och de privat anställda som utgör 17 %.

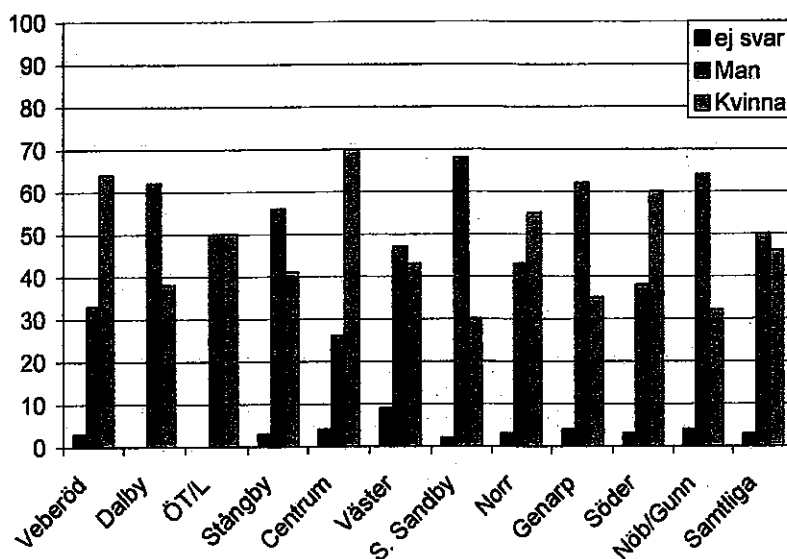
Figur 2. Sysselsättning för samtliga stämmor (%)

Könsfördelning

Könsfördelningen mellan samtliga stämmor var väldigt jämn. Männen var något överrepresenterade 50 % gentemot kvinnornas 47 %. Svartsbortfallet var 3 %. Könsfördelningen skiljde sig dock något mellan stämmorna. På stämmorna i Veberöd, Centrum och på Söder var det övervägande många kvinnor medan det i Dalby, Södra Sandby, Genarp och Nöbbelöv/Gunnesbo var flest män som deltog.

Figur 3. Könsfördelning efter ort (%)

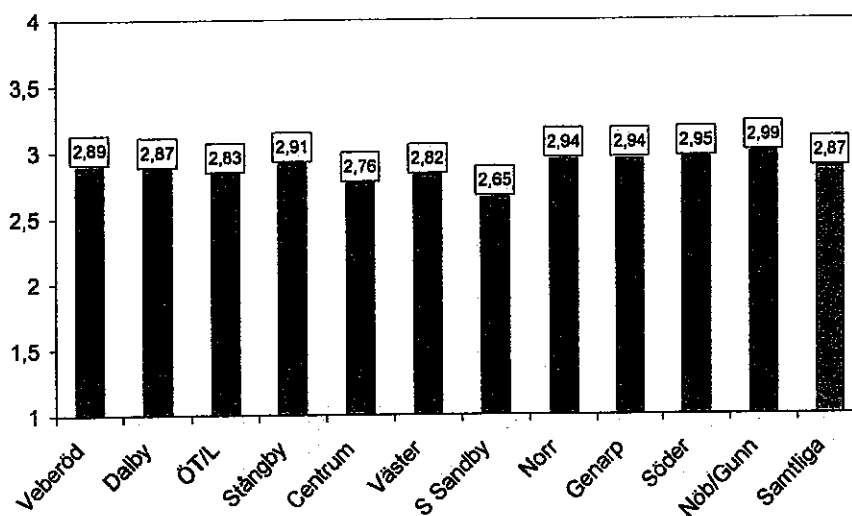
Vad tycker medborgarna om stämmorna?

I enkäten ombads respondenterna att på fyra frågor sätta betyget 1-4, där ett var lägst och fyra högst betyg. Frågorna löd:

- Hur uppfyllde stämman dina förväntningar?
- Är du nöjd med diskussionen?
- Vilken betydelse tycker du att stämman har?
- Hur har informationen om stämman varit?

Nedan redovisas svaren på frågorna utifrån de olika stämmorna. Det man bör ha i åtanke är att en jämförelse mellan stämmorna försvåras av det faktum att vissa stämmor hade betydligt färre deltagare än andra. Vid en jämförelse av den genomsnittliga gradering som satts på de fyra frågorna ser vi att skillnaderna mellan stämmorna är mycket små. Det man kan säga är att stämman på Nöbbelöv/Gunnesbo utmärker sig som den mest uppskattade ur ett helhetsperspektiv med Söder, Genarp, Norr och Stångby inte långt efter. Den stämman som får sämst betyg ur ett helhetsperspektiv är Södra Sandby.

Figur 4. Medelvärde för svar på samtliga stämmor (1-4)

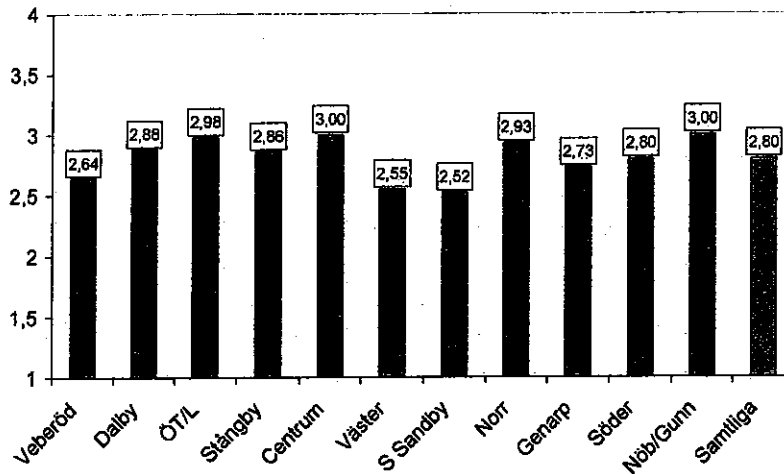
Skillnader mellan stämmorna

Granskar vi medelvärdena för de fyra frågorna enskilt är det också svårt att urskilja någon stämman med utmärkande negativa respektive positiva svar från respondenterna. Tittar vi på frågan gällande uppfyllda förväntningar ser vi att det även här rör sig om små skillnader mellan stämmorna. Centrum och Nöbbelöv/Gunnesbo uppnår högst medelvärde medan S. Sandby och Väster och Veberöd får lägst.

Varför vissa stämmor får betydligt lägre betyg än andra kan vara svårt att förklara men en möjlig förklaringsfaktor kan vara att det under stämmorna i

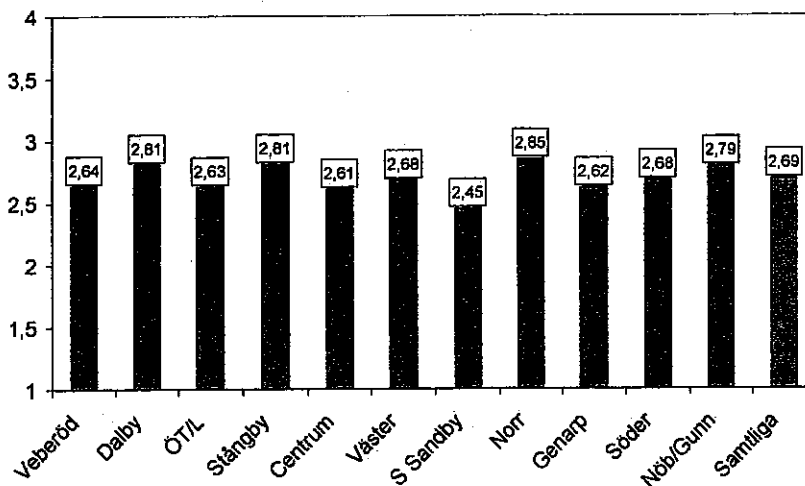
Veberöd och Södra Sandby diskuterades två ganska omfattande frågor gällande omorganisering av hemvården samt byggandet av en vårdcentral. Det kan finnas en koppling till dessa mjuka frågor, i förhållande till mer tekniska frågor, som gör det svårare att uppfylla medborgarnas förväntningar. Även stämman i Väster får ett lågt betyg, vilket skulle kunna förklaras med att det under denna stämman förekom viss politisk debatt.

Figur 5. Hur uppfyllde stämman dina förväntningar? (medelvärde)

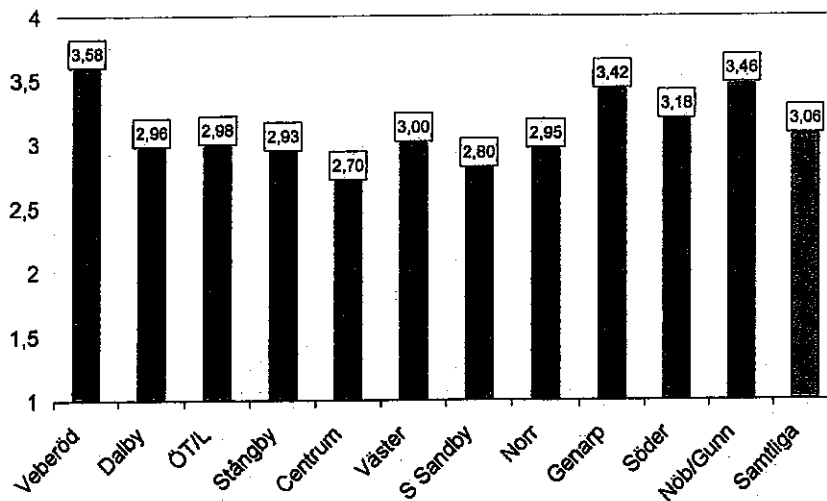
För frågan om hur diskussionen var på stämmorna kan vi se att medelvärdena också ligger relativt lika. Stämman på Norr får högst betyg för diskussionen, följt av Stångby och Dalby medan stämman med lägst medelvärde var Södra Sandby.

Figur 6. Är du nöjd med diskussionen? (medelvärde)

Diagrammet nedan visar medelvärdena för samtliga stämmor på frågan om vilken betydelse stämman har haft. Det vi kan se är att Veberöd får högst betyg för betydelse av stämman medan betyget för Centrum ligger lägst.

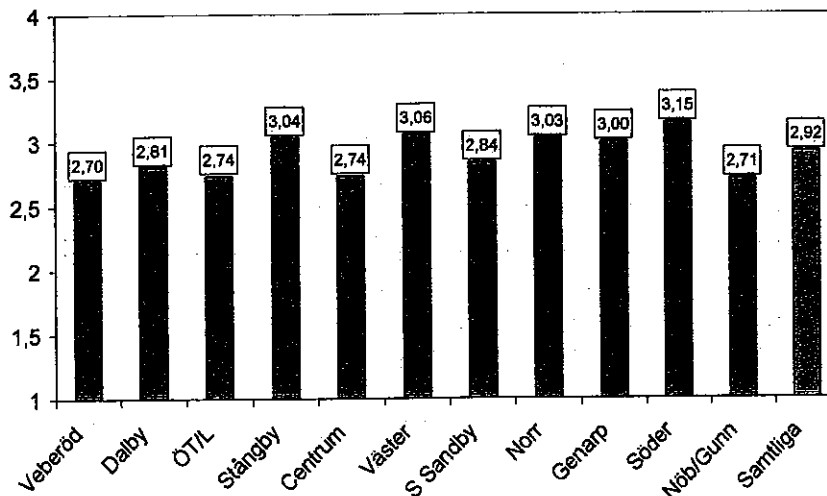
Figur 7. Vilken betydelse tycker du att stämman har? (medelvärde)

På frågan om informationen inför stämman ser vi en relativt jämn spridning av medelvärdena mellan stämmorna. Stämmorna i Veberöd och Nöbbelev/Gunnesbo har dock fått lägst betyg här medan Söder har fått högst.

Som nämns ovan har annonsering skett inför stämmorna i Centrum, Väster, Norr och Söder. Vad gäller stämmorna Väster, Norr och Söder ser vi relativt höga siffror vad gäller informationsbetyget, vilket kan indikera en positiv effekt av annonserandet. Vad gäller stämman i Centrum verkar ett sådant samband inte lika troligt.

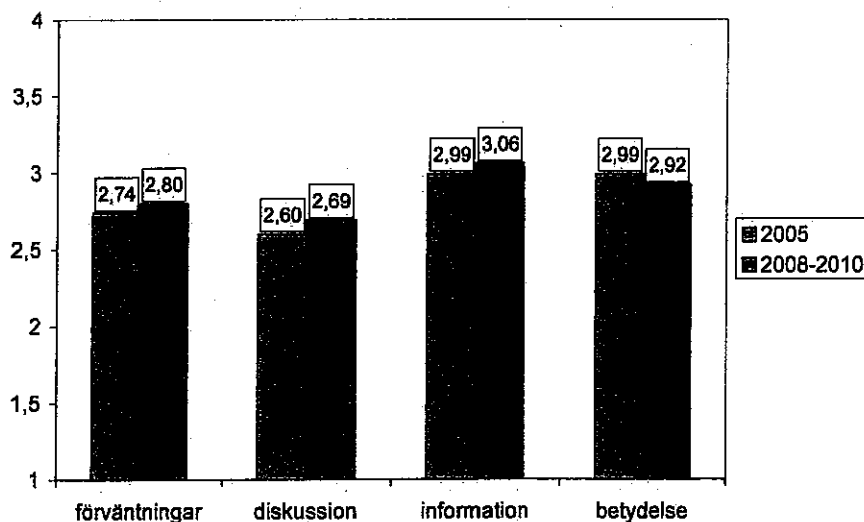
Figur 8. Hur har informationen om stämman varit? (medelvärde)

Om vi slår samman samtliga orter vad gäller de fyra ovanstående frågorna får vi en bild över det sammanlagda medelvärdet för de fyra frågorna. Tittar vi endast på spalten för 2008-2010 i figuren nedan ser vi att medborgarna generellt ställde sig mest positiva till betydelsen av stämman medan svaren var sämre för diskussionen på stämman. Exakt varför denna distinktion uppstår är svårt att säga men kanske kan den kopplas till att svaren från förtroendevalda och tjänstemän inte alltid är tillfredställande för medborgaren. Däremot ses själva genomförandet och utformningen av medborgarstämmor som angeläget och positivt ur demokratisynpunkt.

Figur 9. Svar på samtliga orter 2005 jämfört med 2008-2010 (medelvärde)

Jämförelse med den första omgången stämmor 2005 visar att medborgarna generellt sett är något mer nöjda med den senaste omgången stämmor, 2008-2010, både vad gäller graden av uppfyllda förväntningar, diskussionen och information om stämman. Däremot kan vi se en liten nedgång i medborgarnas uppfattning om stämmans betydelse. Skillnaderna är dock så marginella att det är svårt att dra några långtgående slutsatser om dem. Vi kan dock konstatera att medelvärdena för svaren på samtliga fyra frågor, både 2005 och 2008-2010 ligger på den övre gränsen av skalan 1-4 vilket kan tolkas som att medborgarna är övergripande positiva till stämmorna.

Hur många vill se en fortsättning av stämmorna?

Vad gäller frågan om en fortsättning av stämmorna är det en övervägande andel av medborgarna som ställer sig positiva till detta. Hela 94 % vill se en fortsättning medan endast 1 % inte vill det. 4 % har svarat varken eller medan 1 % avstått helt från att besvara frågan. Detta ger en tydlig indikation på att medborgarna är positiva till medborgarstämmor som kommunikationsmedel gentemot kommunen.

Synpunkter och förslag på utveckling av stämmorna

I enkäterna erbjöds respondenterna också att frambringa ytterligare kommentarer. Av 437 inkomna enkäter valde 164 stycken att fylla i egna

kommentarer. Flertalet av kommentarerna berör tekniska frågor och detaljer relevanta för varje område och en del refererar tillbaka till specifika uttalanden som gjorts från de förtroendevalda och tjänstemännen under stämman. Dessa kommentarer behandlas inte vidare i rapporten. Fokus kommer istället att ligga på de synpunkter och förslag som har relevans för utvecklandet av medborgarstämmorna som demokratiform.

Många av kommentarerna understryker helt enkelt en positiv uppfattning av medborgarstämmorna som helhet. Stämmorna lyfts fram som en viktig del av den direkta kontakten med kommunen, bra som informationsspridare och för att täcka in alla stadsdelarna. Flertalet kommentarer berör dock synpunkter och förslag på hur stämmorna kan förbättras, vilka kan avgränsas till *utformning och genomförande* av stämman eller *marknadsföring och information*.

Utformning och genomförande

Inom den första kategorin, utformning och genomförande kan vi konstatera att många önskar en kontinuitet i stämmorna. Förslagen vill gärna se att stämmorna hålls oftare och att ordentlig uppföljning från föregående stämman görs. Flertalet förväntar sig årliga stämmor. Den rent tidsmässiga planeringen diskuteras också, varav vissa önskar längre stämmor, en person efterfrågar slopad kaffepaus till fördel för mer diskussion medan andra är mycket missnöjda över uteblivet kaffe.

Många synpunkter berörde utformningen av den så kallade panelen på stämman. Många önskade antingen en större representation av antingen tjänstemän eller politiker. Vilket efterfrågades varierade mellan stämmorna beroende på hur fördelningen såg ut, den grupp som var underrepresenterade på stämman var ofta den som efterfrågades i kommentarerna. En person efterfrågade också bättre samordning mellan politiker och tjänstemän inför stämmorna och en annan önskade att samtliga tjänstemän och förtroendevalda skulle stanna kvar under hela stämman. En mer genomgående önskan var större representation från näringsliv och andra offentliga organisationer som var relevanta för diskussionen under vissa stämmor ex. Banverket och Skånetrafiken. I ett fall efterfrågades också kvinnlig representation medan det i ett annat framkom kritik över att oppositionen inte var representerad.

Synpunkter på själva diskussionen bestod av dem som önskade mer information och de som önskade mer diskussion. Några önskade en mer konstruktiv diskussion med fokus på att komma framåt och en annan efterlyste en workshop kring aktuella frågor för att hitta lösningar. Det fanns också flertalet som ansåg att det var för många olika ämnen på stämmorna

En annan synpunkt som förekom ett flertal gånger var klagomål på undermålig teknik under presentationerna, bland annat svårigheter med att se och läsa uppvisade kartor. En annan synpunkt var bristande mikrofonteknik och dålig ljudkvalitet.

Marknadsföring och information

Enkätsvaren gav också förslag och synpunkter på information kring och marknadsföring av stämman. Bättre marknadsföring efterfrågades i syfte att öka intresset för stämman. Bland de konkreta förslagen för förbättrad marknadsföring och informationsspridning fanns annonsering i dagspress, affischering på lokala mötesplatser, flygblad och flerinbjudna lokalföreningar. Vad gällde ren information så efterfrågade en person att översiktlig information om stämmorna skulle skickas ut till hushållen i förväg. Vidare var det många som efterfrågade bättre information om när och var stämman skulle hållas, bland annat önskades en tydligt angiven adress till möteslokalen på affischen.

Ytterligare en synpunkt berörde möjligheten att skicka in förslag inför stämmorna. Några efterfrågade större svarstalonger på de utskickade inbjudningarna och en person menade att man borde kunna skicka in fler än ett förslag via Internet.

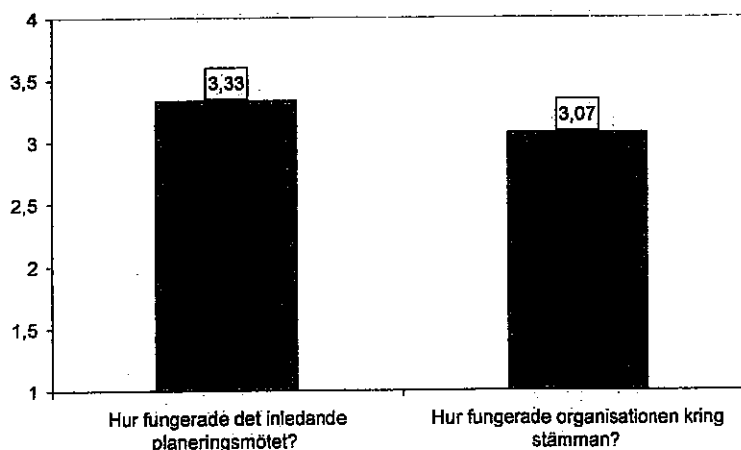
Vad tycker de förtroendevalda om stämmorna?

I enkätundersökningen som genomfördes med respektive stämmas ordförande och vice ordförande ställdes frågor med anknytning till medborgarstämmornas syfte. På flertalet frågor ombads respondenterna att sätta betyget 1-4, där ett var lägst och fyra högst betyg. För fullständig redovisning av enkäten se bilaga 2.

Planering och organisering av stämman

De inledande frågorna berörde organisation och planering kring stämmorna. På frågorna om hur det inledande planeringsmötet och organisationen kring stämman fungerade gavs genomsnittliga höga betyg på 3,33 och 3,07.

Figur 10. Planering och organisation kring stämman (medelvärde)

Efter dessa frågor ställdes en öppen fråga om hur planering och organisation skulle kunna förbättras. En kommentar var att stämmorna borde organiseras

lokalt, av anställda på exempelvis bibliotek och medborgarkontor. Detta för att skapa kontinuitet i den lokala förankringen. En anknytande kommentar föreslog att man skulle försöka nå ut till fler genom att kontakta bostadsrätts-, villa- och hyresgästföreningar i områdena. Det påpekades också generellt att information och marknadsföring för stämmorna bör förbättras.

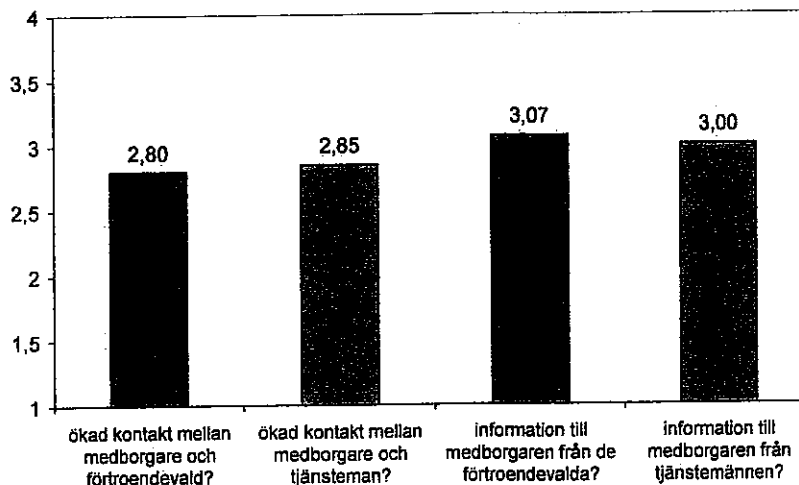
En respondent efterfrågades större tydlighet i rollfördelningen mellan ordförande och vice ordförande när det gällde att besvara frågor.

Två kommentarer berörde organiseringen av teknisk utrustning, vilken man menade behöver vara bättre och framförallt att den måste vara utprovad och kvalitetssäkrad.

Kontakt, information och återrapportering

Två frågor ställdes angående politiker och tjänstemäns kontakt med och information till medborgarna. Betyget för ökad kontakt och informationsspridning ligger på den övre delen av betygskalan och skiljer sig endast marginellt mellan de båda grupperna. Det vi kan se är att betyget är något lägre vad gäller den ökade kontakten mellan förtroendevald och medborgare medan den är högre för informationen från de förtroendevalda till medborgarna.

Figur 11. Kontakt och information från politiker och tjänstemän till medborgare(1-4)

Även de förtroendevalda fick frågan om vilken betydelse stämman som helhet har haft. Här blev betyget dock det genomsnittliga betyget lägre, endast 2,6, jämfört med medborgarnas genomsnittsbetyg på 3,06. En anledning till detta skulle kunna vara de olika utgångspunkterna som finns mellan grupperna. En förtroendevald har ju troligtvis en övergripande bild av det kommunala arbetet samtidigt som denne deltar i många olika kommunala forum och arbetsgrupper. I denna kontext kanske en medborgarstämma inte får så stor betydelse och genomslagskraft. För medborgaren däremot är det möjligt att betydelse av stämman upplevs som

större eftersom den erbjuder en unik möjlighet att diskutera det egna närområdet och andra kommunala frågor som känns angelägna direkt med förtroendevalda och tjänstemän.

På frågan om de förtroendevalda ville se en fortsättning på stämmorna skiljde sig svaren också något från medborgarnas. 10 av de 15 tillfrågade, motsvarande 67 %, svarade ja på frågan. Ingen förtroendevald svarade nej på frågan men fem stycken, motsvarande 33 %, svarade varken eller. Även i detta fall kan avvikelser från medborgarnas enkät bero på de båda gruppernas skilda utgångspunkter.

Synpunkter och förslag på utveckling av stämmorna

Avslutningsvis fanns det möjlighet för de förtroendevalda att lämna synpunkter och förslag på utveckling av stämmorna. Vissa förslag var ganska specifika och väldigt omfattande och återges därför i sin ursprungliga form.

Flera kommentarer anknöt till utvecklandet av demokratin i kommunen. Ett förslag var att utveckla demokratin genom medborgarkontor och e-demokrati med bland annat web-enkäter och diskussionsforum på hemsidan. En annan respondent lyfte flera konkreta förslag på förändring och utveckling:

Den lokala demokratin behöver utvecklas. Det finns många relativt små frågor och önskemål som medborgarna har som ofta inte kommer fram till beslutsfattarna i de kommunövergripande nämnderna. Det finns anledning att titta på de erfarenheter som gjorts i andra kommuner, t ex Malmö. Man borde också kunna pröva ett system med 3 - 5 förtroendevalda som med stöd av Medborgarkontoren har möten mera kontinuerligt i de olika kommundelarna [...] Då kan man ha dialog kring olika förslag samt också återkoppling till medborgarna vad som hänt med de förslag som framförts

En annan utvecklingskommentar berörde möjligheterna till att dela upp stämmorna efter olika teman:

Dela upp stämmorna i temastämmor. Låt "bussar och buskar" få en egen stämma. Det har varit förhållandevis få ungdoms- och skolfrågor, vilket är olyckligt. Den stora mängden busk- och bussfrågor kan vara avskräckande för dem som vill lyfta andra

En respondent menade att stämmorna är utmärkt i informationssyfte men att möjligheterna till påverkan av politiker och tjänstemän är ytterst begränsad. Det fanns även synpunkter på att politikerna inte får lova något som blir svårt att genomföra.

En synpunkt var att protokollen var ok men att de bör utformas mer enhetligt och att protokollföraren bör ha en viss rutin på arbetsuppgiften. En annan var att protokollskrivandet tog alltför lång tid och inte lyckades spegla allt som hänt under stämman. Slutligen föreslogs också att de gånger

en fråga direkt berör en eller flera nämnder bör även de ta del av protokollen.

Någon tyckte att man borde försöka locka yngre grupper, varpå en anknytande synpunkt var att det är olyckligt när en inbjudan skickas ut i augusti, i synnerhet till områden med stora mängder studentbostäder.

Vad tycker tjänstemännen om stämmorna?

Kortare intervjuer genomfördes med de tre tjänstemän som närvarat vid flertalet av de 11 stämmorna. Två av tjänstemännen arbetar inom kommunens förvaltning och en är statligt anställd. Under intervjuerna ställdes frågor som anknöt till medborgarstämmornas organisering och syfte. Nedan sammanfattas och analyseras tjänstemännens kommentarer på stämmorna.

Planering och organisering av stämman

På frågorna rörande planering och organisering framkom synpunkter på stämmornas indelning från två av tjänstemännen. Framförallt efterfrågades bättre tydlighet i vad stämmorna egentligen handlar om. Två av tjänstemännen ställde sig frågan om stämmorna ska vara rent informationsinriktade eller mer dialog och frågebesvarande.

Vidare önskades också en bättre dialog mellan politiker och tjänstemän inför mötena. Samtidigt ansåg ingen av tjänstemännen att det var nödvändigt för dem att närvara vid sättandet av dagordningen.

Kontakt, information och återrapportering

Sammanfattningsvis ställde sig alla tjänstemän positiva till den ökade dialogen gentemot medborgaren som medborgarstämmorna erbjöd. Vidare såg två av tjänstemännen väldigt positivt på stämmornas möjligheter till att sprida information från den egna förvaltningen medan den tredje upplevde chansen till informationsspridning som något begränsad.

Den statligt anställda tjänstemannen såg också positivt på dialogen mellan politiker och medborgare men tyckte att det stundtals blev alldeles för mycket tjänstemannaprat. Denna synpunkt delades också av de båda andra tjänstemännen varav en beskrev det som:

När medborgarstämmorna kom till var ett av målen att öka dialogen mellan politiker och medborgare men idag har tyngdpunkten förskjutits till tjänstemän och medborgare.

Vad gällde återrapporteringen till den egna förvaltningen beskrev samtliga tjänstemän att de själva rapporterade tillbaka och förde in relevanta synpunkter och förslag från stämmorna in i den ordinarie verksamheten.

En intressant fråga som ställdes var hur tjänstemännen såg på stämmorna i relation till andra kontaktvägar mellan förvaltning och medborgare. Den

statligt anställda tjänstemannen menade att stämmorna haft en stor betydelse för förvaltningens kontaktnät gentemot såväl medborgare som kommun. De kommunala tjänstemännen var dock något mer skeptiska, man menade att ett väl fungerande kundhanteringssystem hade varit ett alternativ och att de flesta av synpunkterna som kom upp på stämman redan fanns noterade inom förvaltningen.

Synpunkter och förslag på utveckling av stämmorna

Ett utvecklingsförslag som lyftes av samtliga tjänstemän var att stämmorna borde delas in i teman eller efter karaktären på frågorna. Förslagsvis nämndes bland annat en förändrad indelning där fokus på stadsdelar och geografiskt område ersattes med sakfrågor eller specifika utvecklingsprojekt inom kommunen.

Andra utvecklingsförslag berörde olika typer av hearingar, dörrknackningsprojekt eller enkätutskick med medborgarna där de får möjlighet att tycka till om olika frågor i kommunen.

Förslag på en bredare politisk representation lyftes också. Samtidigt påpekades vikten av att fokusera på relationen mellan politiker och medborgare. Bland annat lyftes frågan om man kunde lyfta de många tekniska frågorna på stämmorna till en mer politisk nivå.

Måluppfyllelse

Medborgarstämmornas syfte beskrivs ovan som:

- att öka kontakten mellan medborgare och politiker
- att sprida information till kommundelen från kommunfullmäktige och andra kommunala organ
- att återrapportera till kommunfullmäktige om förhållanden och opinion i kommundelen

Utvärderingen visar att medborgarstämmorna har kunnat uppfylla många olika funktioner. Stämmorna har varit ett forum för såväl medborgardeltagande och dialog som informationsspridning och kontaktskapande. Denna mångsidiga funktion kan och bör ses som positiv, i och med att man öppnar upp för många olika behov hos medborgarna. Stämmorna har här en viktig roll både för att stärka relationen mellan kommun och medborgare men också för att sprida information om den kommunövergripande verksamheten.

Samtidigt har det i enkätsvaren och intervjuerna framkommit vissa tveksamheter med denna dubbla användning av stämmorna. Vissa förespråkade en mer renodlad dialogfunktion där medborgardeltagandet och kontakten med de förtroendevalda prioriterades medan andra önskade

tydligare information och mer aktivitet från tjänstemännen. Det framgår mycket tydligt att vissa stämmor haft ett tydligare dialogfokus med andra främst fungerat som informationsspridare. På stämman i Dalby var det exempelvis till stor del politikerna som besvarade frågor och drev stämman medan det, under stämman i Nöbbelöv/Gunnesbo, var tjänstemännen som i stor utsträckning besvarade frågor och spred information. Dessa variationer kan delvis bero på en viss variation i de synpunkter som skickats in före stämmorna. En annan tänkbar faktor är fördelningen av inbjudna politiker respektive tjänstemän.

Vad gäller det första syftet kan vi sammantaget konstatera att stämmorna har ökat kontakten mellan medborgare och förtroendevalda, om inte annat så bara genom att erbjuda en möjlighet för medborgarna att personligen träffa och ställa frågor till sina förtroendevalda. Däremot är det svårt att avgöra i vilken grad kontakten har ökat och vilka stämmor som varit mest framgångsrika när det gäller det här målet.

Det andra syftet, att sprida information till de olika kommundelarna från kommunfullmäktige, kan vi också anses vara uppfyllt. Det har framgått, såväl från enkäterna som från intervjuerna, att informationen på stämman för det mesta har varit bra och önskvärd. Däremot har den informativa delen, enligt synpunkterna, ibland fått överhand och ibland glömts bort något.

Det sista syftet, återrapporteringen till kommunfullmäktige, har också skötts i enlighet med beslut om medborgarstämmornas utförande. Det som dock har efterfrågats är ett snabbare förlopp vad gäller protokollets färdigställande. Även förslag på utökad återkoppling till berörda nämnder har förekommit.

Inledningsvis lyftes också fyra mer generella synpunkter:

- presentera kommunen på ett positivt och professionellt sätt
- vara tydlig med vilka roller som deltagande politiker och tjänstemän har
- vara tydlig med att detta inte är ett politiskt valmöte utan en dialog mellan förtroendevalda och medborgare
- vara förberedd på medborgarnas engagemang samt vilja att delta och bidra i processen

Inom dessa fyra punkter finner man inte samma tydliga måluppfyllelse som i de tre övergripande målen. Vad gäller presentationen av kommunen på ett professionellt sätt har detta förbättrats jämfört med första stämomgången delvis genom den ambulerande AV-utrustning och säkrandet av professionell teknik. Samtidigt finns det utrymme för förbättring på detta område. Förutom säkrandet av fungerande teknik är det viktigt att ordföranden informerar om vikten av att alla måste tala i mikrofon, eftersom

många medborgare som efter stämmorna kontaktar sekretariatet och berättar att de inte hört vad som sagts.

Punkt nummer två, tydligheten med politiker och tjänstemäns olika roll på stämman hänger samman med den tredje punkten, tydlighet över att stämmorna är en politisk dialog och inte ett valmöte. Vissa stämmor lyckades bättre med att vara dialogmöten med andra blev informationsmöten eller fick inslag av politisk debatt. Tydligheten mellan tjänstemän och politiker samt vilka frågor som berör respektive grupp skulle också kunna förstärkas.

Den sista punkten berörde vikten av att vara förberedd på medborgarnas vilka och engagemang för deltagande i processen. Såväl tjänstemän som politiker har fått flertalet goda betyg för sitt bemötande gentemot medborgarna. Samtidigt har inga direkta negativa synpunkter riktats mot deras insatser under stämmorna.

Slutsatser och förslag

Sammantaget har utvärderingen visat att de som besöker stämmorna är både män och kvinnor och huvudsakligen medborgare över 50, en grupp som utgör dryga 75 % av deltagarna. Med andra ord kan stämmornas ses som väldigt framgångsrika att attrahera just denna samhällsgrupp. Trots att olika forum på ett naturligt sätt attraherar olika grupper kan man tänka sig att en större mångfald bland deltagarna stärker såväl stämmornas legitimitet som nyansrikedomen och dynamiken i diskussionerna.

Om ambitionen är att nå ut till fler grupper kan andra tillvägagångssätt bli aktuella. Exempelvis skulle ungdomar kunna attraheras genom informationsspridning som riktar sig speciellt till dessa grupper. Att redan vid det inledande planeringsmötet skapa kontakt med olika föreningar som engagerar exempelvis barnfamiljer och ungdomar kan vara ett sätt. Vidare skulle affischering vid olika mötesplatser för unga och barnfamiljer, exempelvis studentboende, skolor och dagis, kunna locka fler från dessa grupper. Vid en eventuell fortsättning av stämmorna är det därför viktigt att fundera kring en utveckling av olika kommunikationsvägar.

Tendenserna till att medborgarna, jämfört med den första omgången av stämmor, ger ett något högre betyg för bland annat uppfyllda förväntningar och diskussion på stämman tyder på en ökad eller åtminstone oförändrat positiv inställning till demokratiformen. I och med detta går det att misstänka ett visst samband mellan regelbundet återkommande stämmornas och det något förbättrade helhetsbetyget från medborgarna. Det finns därför anledning att tro att en kontinuerlig fortsättning av medborgarstämmor kan höja medborgarnas medvetenhet om denna demokratiform och på så sätt

höja dess status och legitimitet bland befolkningen och i förlängningen också locka fler deltagare.

Vad gäller återrapportering och uppföljning av stämmorna kan slutsatsen dras att vissa synpunkter tidsramen för färdigställandet av protokollen samt deras utformning har kritiserats. Utifrån detta kan det finnas anledning att, till fördel för en snabbare hantering och ett tydligare resonemang kring de huvudsakliga frågorna, se över och eventuellt minska innehåll och omfång i protokollen. Vidare kan det finnas anledning att se över vilka frågor som varit uppe på dagordningen på stämmorna. Kanske kan en sådan genomgång ge vägledning för omstruktureringar av respektive förvaltnings arbete gentemot medborgarna, vilken skulle kunna minska behovet att behandla dessa frågor under stämmorna.

Utifrån rapporten kan vi dra slutsatsen att formen med medborgarstämmor uppfattas som positiv från såväl medborgare, politiker och tjänstemän. Framförallt lyfts behovet av dialog fram som extra viktigt men även information beskrivs som en viktig del. Det som däremot får kritik och där det ges förslag på utveckling är i innehållet i och funktionen för stämmorna. Bland annat lyfts förslag på omstruktureringar vad gäller typen av frågor som diskuteras, bland annat har förslag på temauppldelning inkommit från flera håll.

Även den ovan nämnda rollfördelningen kan ses som ett innehållsproblem där det saknas tydlighet i vad stämmorna egentligen syftar till. Utvärderingen visar att medborgarna i stor utsträckning, beroende på stämmans karaktär, efterfrågar antingen mer dialog eller mer information. I dagsläget har stämmorna den dubbla funktion som både informations- och dialogkanal, vilken på många sätt kan anses fördelaktig. Den dubbla funktionen uppfattas dock som något förvirrande och en större tydlighet efterfrågas både från medborgare och från tjänstemän. Ett sätt att skapa större tydlighet i stämmornas funktion och innehåll skulle kunna vara tydligare och mer fasta indelningar i en informationsdel, driven av inbjudna tjänstemän, och en dialogdel, där de förtroendevalda tillsammans med medborgare för diskussion. Vidare känns det, i enlighet med medborgarnas önskemål, angeläget att det på varje stämman finns representation från såväl förtroendevalda som tjänstemän.

Kommunkontoret

Enkät - Medborgarstämmor 2009

1 Kön

 Man Kvinna

2 Alder

 18-29 50-64 30-39 65+ 40-49

3 Huvudsaklig sysselsättning

 Offentliganställd Pensionär Privatanställd Annan Egenföretagare

Fyll i på den fyrgradiga skalan då 1 är lägst betyg och 4 högst

4 Hur uppfyllde stämman dina förväntningar?

1

2

3

4

5 Är du nöjd med diskussionen?

6 Vilken betydelse tycker du att stämman har?

7 Hur har informationen om stämman varit?

8 Vill du se en fortsättning av stämmorna?

Ja

Nej

Varken eller

9 Egna kommentarer

Enkät – medborgarstämmor 2008-2010 (ordförande och vice ordförande)
---

1. Kön Man Kvinna

2. Roll på stämman Ordf. Vice.

Ordf.

Fyll i på den fyragradiga skalan där 1 är lägst betyg och 4 är högst

	1	2	3	4
3a. Hur fungerade det inledande planeringsmötet?	☐	☐	☐	☐

3b. Hur fungerade organiseringen kring stämman?	☐	☐	☐	☐
---	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

3c. Hur skulle planering och organisation kunna förbättras?

---

4. Upplevde du att stämman ökade kontakten mellan medborgare och förtroendevald?	☐	☐	☐	☐
--	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

5. Hur upplevde du informationen till medborgarna från:

a. förtroendevalda?	☐	☐	☐	☐
---------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

b. tjänstemän?	☐	☐	☐	☐
----------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Återrapporeringen av stämman anmäls idag via protokollet till kommunfullmäktige.

6. Bör återrapporeringen ske på ett annat sätt?

---

7. Vilken betydelse tycker du att stämman som helhet

har haft?	☐	☐	☐	☐
-----------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Ja	Nej	Varken eller
----	-----	--------------

8. Vill du se en fortsättning av stämmorna?	☐	☐	☐
---	--------------------------	--------------------------	--------------------------

9. Egna kommentarer/utvecklingsförslag: _____

Intervjumall – medborgarstämmor, 2008-2010 (tjänstemän)
--

Kort inledande diskussion om förvaltningens/tjänstemannens uppgift i kommunen och dennes roll som informationsspridare på stämmorna.

- **Vad tycker du som tjänstemännen var bra/dåligt med stämman?**
- **Hur fungerade organiseringen kring stämman?**
- **Hur skulle planering och organisation kunna förbättras?**
- **Upplevde du att stämman ökade kontakten mellan medborgare och tjänsteman?**
- **Hur ser du på tjänstemännens resp. politikernas roll på stämman?**
- **Hur upplevde du informationen till medborgarna under stämman från:**
  - a. **förtroendevalda?**
  - b. **tjänstemän?**
- **Hur har du/arbetat med att återkoppla informationen från stämman tillbaka till den egna förvaltningen?**

Utöver medborgarstämmor finns det klagomålshantering, medborgarförslag och även möjligheter till telefon- och mailkontakt.

- **Hur ser du på stämmorna i relation till andra kontaktvägar visavi medborgare?**
- **Vilken betydelse tycker du att stämman som helhet har haft? (Tycker du att stämmorna på det stora hela har varit positiva?)**
- **Vill du se en fortsättning av stämmorna?**
- **Övriga kommentarer/utvecklingsförslag:**

Tabell 1: Punkter på dagordningen

Ämne	Stämman											Tot.
	Veberöd	Dalby	ÖT/L	Stångby	Centrum	Väster	S.Sandby	Norr	Genarp	Söder	Nöb/Gun	
Park	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	10
Väg			x						x	x	x	4
Trafik	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		10
Bo/bygg		x				x		x		x		4
Buss		x		x				x	x		x	5
Cykel			x	x								2
Miljö					x	x			x	x		4
Service			x		x	x			x			4
Skola		x		x						x	x	4
Vård	x	x							x			3
Fritid	x					x	x			x	x	5
Kultur										x		1
Trygghet		x	x		x		x	x			x	6
Övrigt		x	x		x			x	x		x	6